Estetično

umenie. literatúra. filozofia.

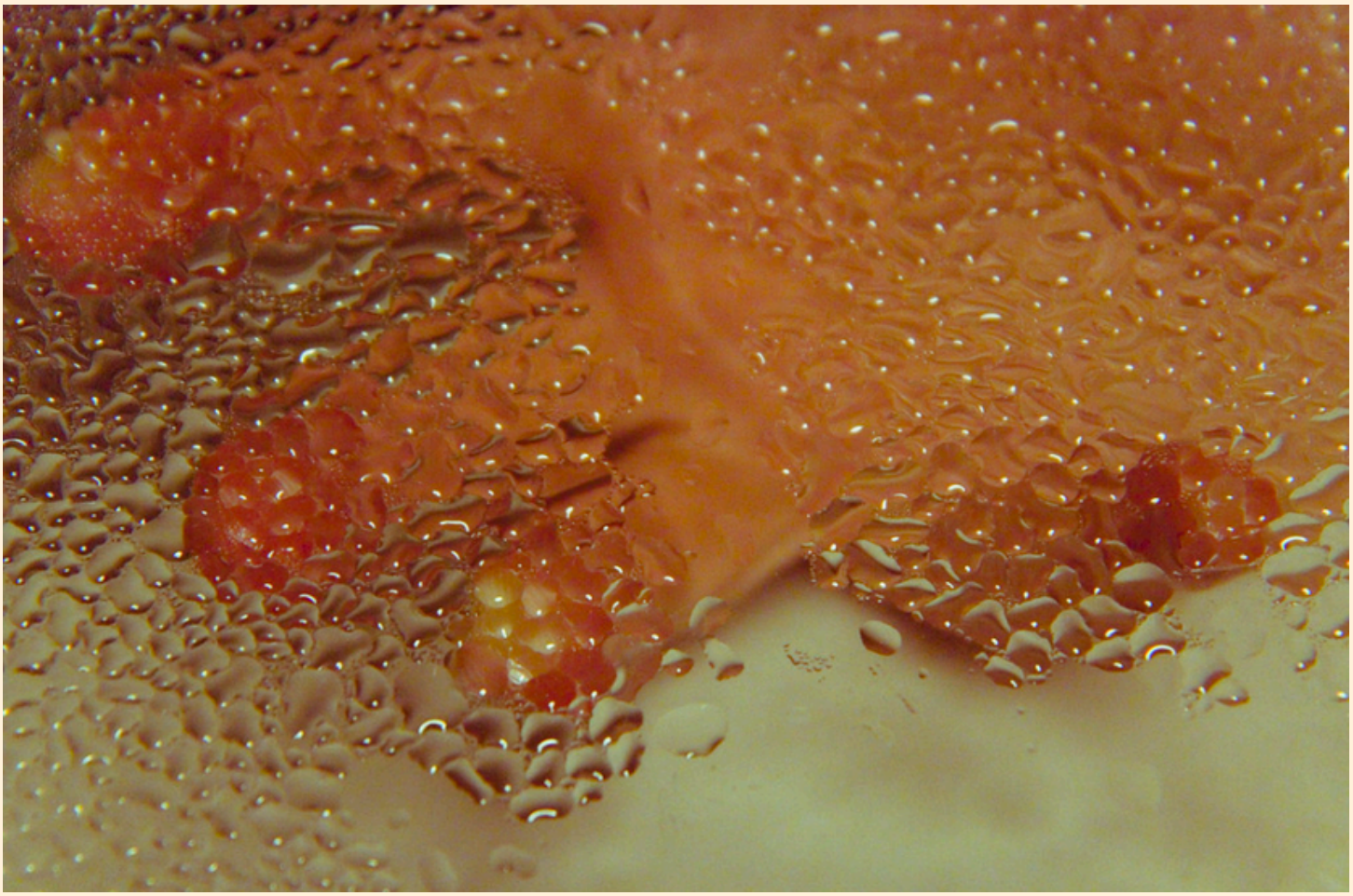

Estetično magazín
umenie. literatúra. filozofia.
ročník II.
číslo 10/2024
vychádza 6x ročne
Vydavateľ: Elliotté P. Joel, Žilina
Návrh obálky: Roman Dubivsky
Redaktor: Miroslava Kočvarová

fotografie

Roman Dubivsky

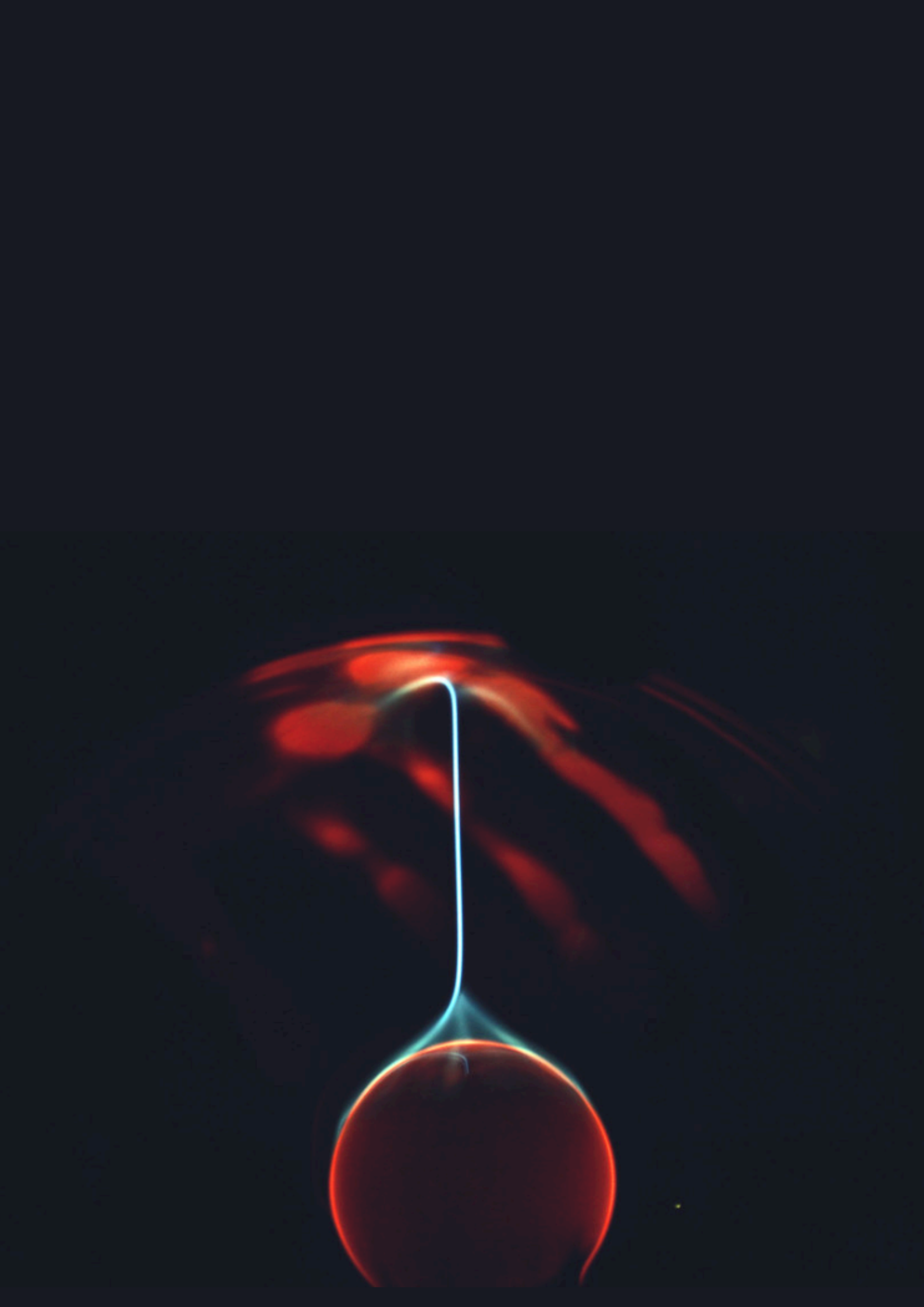

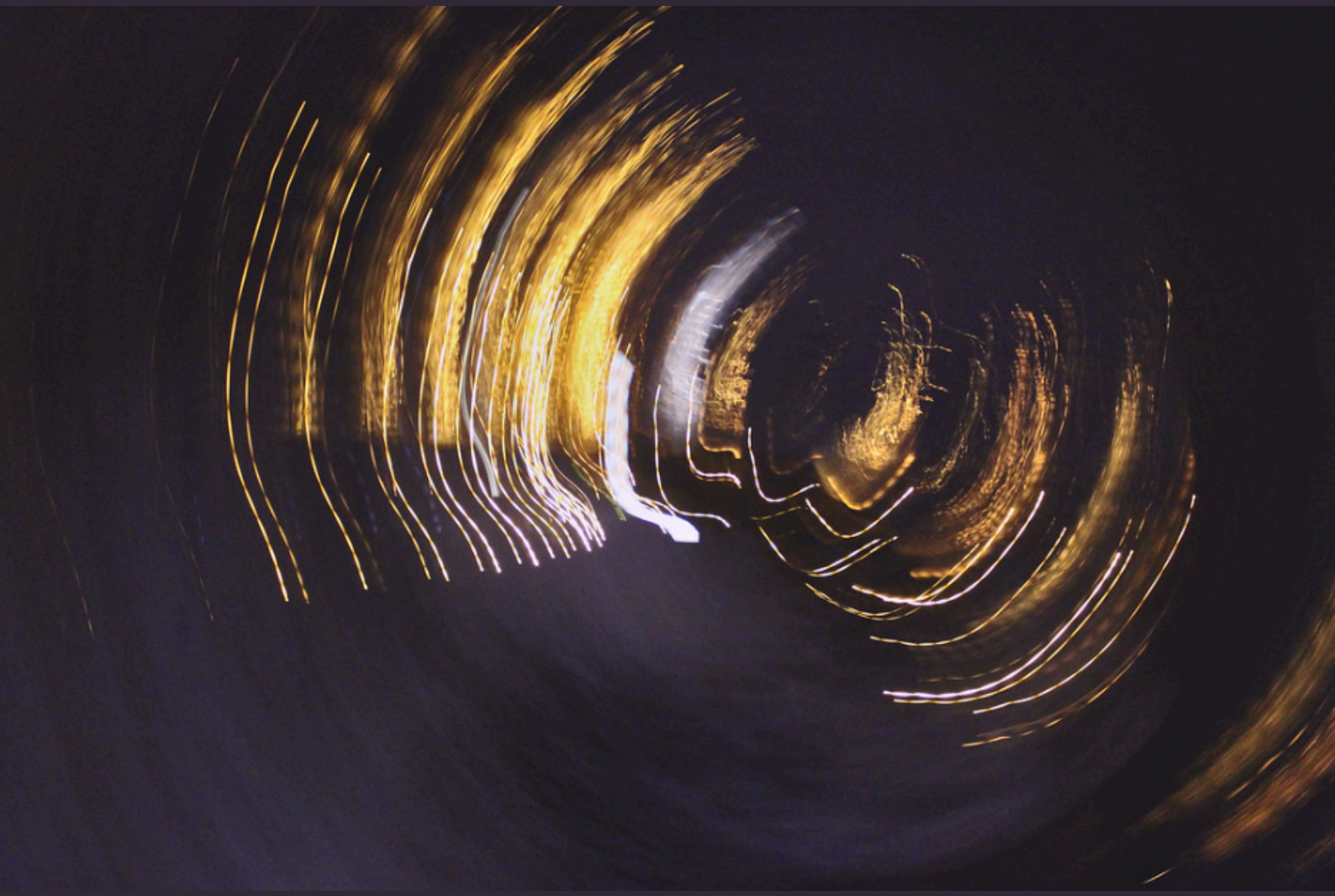

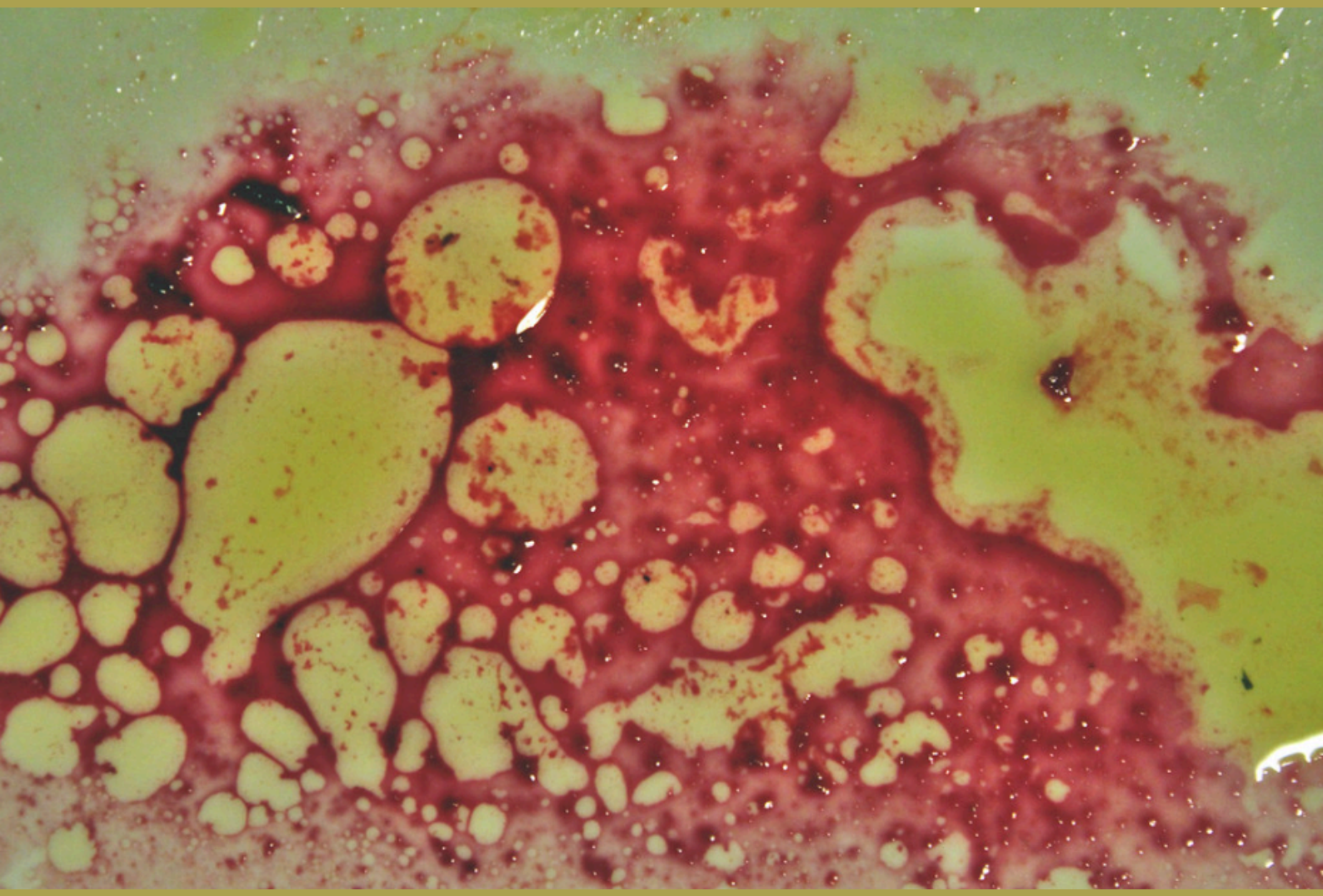

Cyklus z budoucí sbírky “Falešná nostalgie”

Jan Rothschein

jedná se ukázku z mého nadcházejícího díla, již jsem nezávisle vydal 2 sbírky v anglickém jazyce á nyní se konečném vydavám i na “domácí frontu” s prací na sbírce inspirované Brnem a životem generace studentů

VE TMĚ

Ve tmě bez myšlenky ležím
okem unaveným střežím
vzpomínky hezký a vzdálený
na léta pastelově zbarvený
kdy ještě mi bylo krásně
a neřešil jsem v čem
kdy ještě šlo mi psát básně
co líbily se všem

proč tma mé obklopila zas
když jednou už jsem z ní vykročil?
Proč staví se fiktivní hráz?
Kterou já už přeskočil
vracím se snad pozpátku
a každým svým krokem
vazu si kolem krku oprátku
s extra širokým okem?

Proč jsem zase ve těm
a jak z ní ven tentokrát
jak v teto propasti v hloubi země
zajistit že svůj konec nepotkám
nikdo to neví a nechci, aby věděli
klíče od srdce dávám jinam každou neděli
den co den, hodinu, co hodinu
zakrývám, jak se cítím
nechci zatěžovat kamarády a rodinu
konfrontace se štítím
den co den, hodinu, co hodinu
očekávám pohřební hostinu
a svůj hrob zasypán kvítím

POD VODOU

Proč ve vlastni vesnici
cítím se jako ve věznici
a každý krok tmavou ulici
znamená nebezpečí se blížící
ale žádné tam není
proč bojím se tak moc o své jmění
a před svým stínem utíkám
a nikomu o tom neříkám
bojím se reakce na můj pocit
bojím se hrozby že zas sám bych se ocit
bojím se lidi, které mam rad
všech zlatých tváři které jsem potkal
nerad bych s nimi na tajnosti hrál
nerad bych bodl je omylem do zad.

Proč každý nádech
je jako dýka v zádech
a každé ráno
když otevírám oči
a nejen tak náhodou
se ocitám pod vodou
svět se mi točí
vzpomínky včerejška
nechám vodou smýt
zevnitř i zevnějška
snad mi bude líp.

FOTOGRAF

Ve stínu černém
pod červeným světlem
zase se minem
zase se střetnem
ruku životem zkaženou
přes zeď stínu ti podám
nostalgii falešnou
ti pres foták prodám
snad fotky zakryji
co do srdce mé bodá.

Zachyceni úsměvu či drinku na stole
paralela zmateni ze životní role
zachycena tvář je má
životem znavená
popletena tvar hledá
co v životě znamená
Co udělat zde mám?
A proč znám to, co znám?

Zachyceni stromu ve tmě
jen ukazuje jak v noci ve dne
přemyslím nad každým slovem
zda jsem blíž s ďáblem či s bohem.

Zachyceni davu pod osvětleným podiem
skrývá fakt, že trápí mě den, co den
zda budou lidé znát můj sen?
A až vyjde můj epitaf
snad bude známo, že jsem nebyl jen

Falešný fotograf.

CO SE MI HLAVOU HONÍ

Pachuť v puse připomínajíc měď
v uších Album, které znám už nazpaměť

tvé řeči, které už nepůjdou vzít zpět
ten projekt, co se mi nepoved
co nepoved se mi realizovat
ty šmouhy, které jsem zapomněl schovat
schovat před tebou, před tvým zrakem
schovat sám sebe před náznakem
náznakem náhlého pocitu samoty
náhle do hluboké kaluže šlápoty
hlavou honí se mi jen samé trampoty
myšlenky na budoucnost, třeba na roboty
myšlenky na barvu nebe
a ztrátu sama sebe
jsem rad že zapomínám, jak se svět točí
avšak mrzí mě, že neznám již
barvu tvých očí.

TERMINY

den střídá noc
už je toho na mě moc
ocitám se ve víru

nesplnitelných termínů

data začátku, data konce
držím postoj pevný, říkám si “nezlom se”
v řece stále tekoucí plné povinnosti
snažím se neupadnout do propasti zlosti

do propasti zlosti a do beznaděje
srdce povadlé zrnko kávy hřeje
hlavu spánkem unavenou zem objímá
když já ztrápený nad vším rozjímám

rozjímám nad vším i nad ničím
sám sebe svými akcemi ničím
po večerech piva, cigarety a vela
ráno si říkám co zas jsem to dělal

proč já na vše vždy kývnu?
I když mě toho moc čeká
naposledy před zrcadlem zívnu
když do černočerné tmy klekám

Personal Biotopos

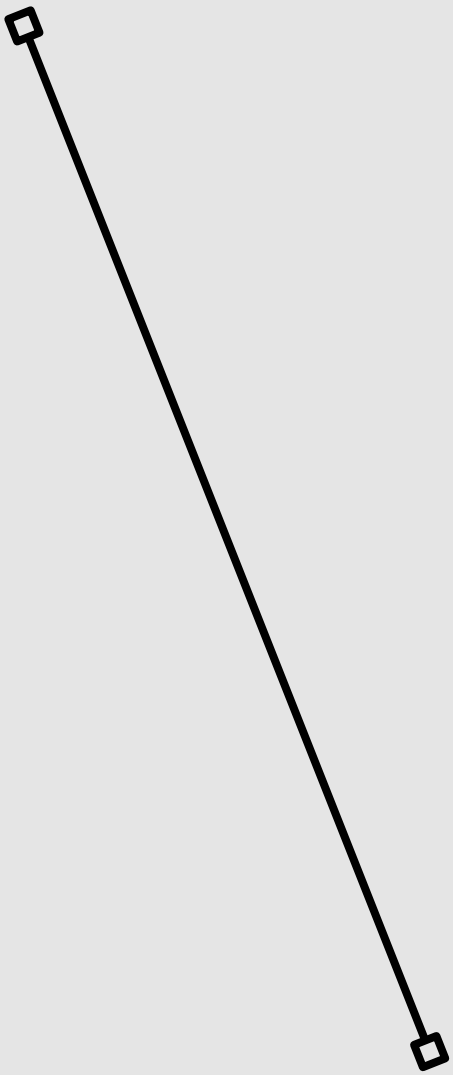

Jana Andrejková

Seria obrazov Personál Biotopos nás pozýva vstúpiť do priestoru ticha a pokoja. Každé dielo je záznamom hľadania harmónie v hektickom každodennom živote. „Biotopos '' symbolizuje prostredie, kde človek prebýva - nie len v zmysle fyzickom ale aj duchovnom.

Fotky fotila Veronika Vozárová.

YOUR FACE IS GOING TO BE HUNG UP HIGH IN THE GALLERY AND I'M GOING TO SLEEP ON THE FLOOR

Žofia Štefanovičová

HE’S DESIRED, HE’S IN MOVIES

I hate to look at you,
right into your eyes
I´d love to look at her,
her short, chic blond hair
but my eyes are held captive by the ashes of your skin,
the sharp tones of gray on your lips

You wear a black coat
you turn up your collar every time you have a smoke,
so as not to look like them

You, with your dark eyes and shoulders so wide
you play the piano with your fingers dancing on the black and white
you wear your pants in the usual way,
white shirt and the persistent cologne smell

If I could see you in colors,
I wouldn't let my faith fall into your palms
in color, you wouldn't look so fine
in color, I could see all your lies

I hate to look at you
I know you could never understand
I only do it for the smiles, the sounds, and the stares,
for your body and the pauses that you have to take,
in between kissing my lips

No pleasure for me but I'm all pleased by your moves,
where I can see the lost kid in you
seeking for the only thing that's left,
that wasn't given to you by the world
straight to you hands

KATE

I haven't eaten much this week, nor have I slept well
my body has been shaking and my eyelids falling down
I find my body beautiful mostly in the morning
it used to change over the day and by the night I couldn't look at myself
However,
this week it stayed the same during those long 24 hours,
throughout my struggling
I heard that your stomach can shrink after three days
well, moss only needs water to shine of lively green
but it was stupid of me to compare my body to something that only grows near the trees
Often,
I find myself longing for opportunities
but I can never forget my body
I think about my spine mostly,
how it hasn't helped me move for years,
because I'm still at the same bench, alone
filling up my lungs with smoke,
like I should be filling up my stomach,
filling up my head with a playful song
like it can cure my thoughts
What will change in a year,
and can something change in three days?

THE PHOTOGRAPH THAT I TOOK OF YOU, I'LL PUT IT ON A MUSEUM WALL I´LL MAKE IT POP ART, TO HIDE THE FACT THAT I LOVE YOU

I'm awfully haunted by what could've been
only as a friend I would love to have you near
All the rocks that you have touched with your feet
All that salt in your hair that escaped the sea

I would swim in the pools, you have as eyes
jump from one to another, I´d pal up with your lies
I´d slide from your nose, right into your mouth
I'd burn my own sorrow, with the heat of your palms

Now it seems I can't look into the water again
your pools have become oceans while I waited on the land

BLUE SKY, BLUE HEART

I knew that behind those glasses was something more,
but selfishly I thought it has nothing to do with god

weirdly I would like you to be bad,
more than a good person without a say in your life
What's a sin ,and what's not?

I hoped your curls would not have a plot line
one that can define our love,
but the love does not exist,
because rather that loving Me, you choose the sky

IS IT POSSIBLE TO BE A REAL ARTIST?

Fake niceness is my favorite
from all the fake artists
that change the world with kindness
and their shallow words as they are trying to look like someone who has already given up on the
world

And what am I doing here?
Trying to write for a magazine
I guess I can say something superficial too
so my name can also be in the room

I saw a man with a shirt that said,
“Fight for the things you cry about”
but I won't fight for man, alcohol or drugs

I have noone to admire and it has become the best thing in my life
Now, I don't have to trust band or movie stars

I'll try to catch the Thing
blue tears
blue hearts
I'll try to catch it while falling in love
blue sky
blue love
to make sense out of my life

Až budu velká

Ema Šantorová

Jsem fotografka a nejraději fotím na analog. Má tvorba se často pohybuje ve snové atmosféře. Moje poslední série fotografií je nostalgickou vzpomínkou na dětství a zároveň uvědoměním si, jak rychle vlastně uteklo. Teď mám být dospělá, ale jak se to pozná, že už jsem opravdu dospělá?
Více mé tvorby na instagramu @new_arete

Stanice Hlava

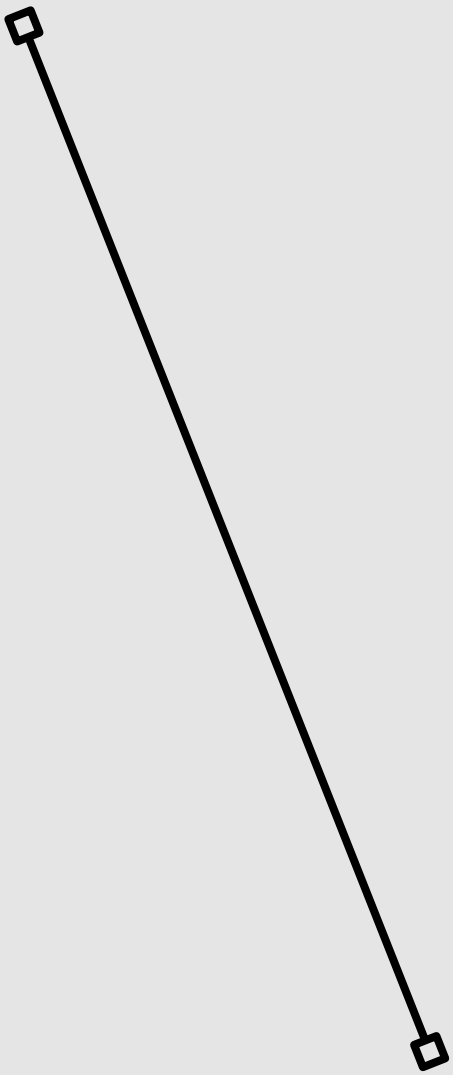

Magdaléna Králová

„Nemyslím si, že to má cenu," řekla s pohledem upřeným k balíčku na svém klíně.
„Po tom všem, čím jsme si museli projít?" opáčil ten naproti ní. Díval se z okna. Rychlost vlaku změnila krajinu na nesmyslné barevné pruhy.
„Máme trpět dál?" zeptala se. Následovala jeho pohled. Za oknem proudila hnědá, zelená, modrá, trocha červené. Slunce bylo nízko.
„V tom je přece smysl všeho."
Otevřela ústa, jako by chtěla něco říct. Nevyšel žádný hlas. Vlak pravidelně drncal. Ve stejném rytmu začaly její prsty bubnovat do měkkého povrchu balíčku. Šustění balicího papíru se stalo jen dalším z drobných zvuků na pozadí, kouskem nesnesitelného ticha. Potom se vlak přihnal do města. Mezi vysokými šedočernými budovami s prázdnými tlamami oken zastavil s hlasitým, bolestným skřípěním.
„Tahle je naše?" zeptal se. Ona vstala ze svého místa.
„Každá může být naše. Jdeme."
Společně vyšli z kupé. Ona nesla balíček, on otevíral dveře. Šlo to ztuha, byly celé zrezivělé.
Zchátralá nádražní budova se hrbila nad nimi. Zatímco na ni hleděli s očima přimhouřenýma, přiblížila se k nim další osoba. Neobrátili se k ní, dokud se nezastavila krok od nich.
„Tak co? Vybalte to. Pořád stejně?" zeptala se osoba s úsměvem.
Ona si přitiskla balíček k hrudi. On se zamračil.
„Ne. Teď máme tohle." Ukázal na balíček.
Osoba přikývla. „Jasňačka. To vám teda moc pomůže. *Zrovna* tohle." Úsměv se změnil v pochechtávání. Oba o krok ustoupili.
Ona řekla: „Mlčeti zlato, mluviti hnůj."
„Tak přestaň mluvit," odpověděla osoba. Podívala se na hodinky. „A pospěš si. Pojede ti přípoj." A rozesmála se. A smích se slil se skřípěním brzd přijíždějícího vlaku. On možná skřípal zuby. Nebylo to slyšet.
„Ten je náš?" zeptala se ona. Po tvářích jí tekly slzy.
„Každý může být náš."

Nastoupili a nechali osobu se chechtat na peronu. Našli své kupé. Ve všech vlacích vypadalo stejně. Nepromluvili, dokud se vlak nerozjel a budovy venku se nezměnily v šedou šmouhu. Ona chovala balíček v náručí a on hleděl z okna.
Nakonec řekla: „Já za to přece nemůžu."
Odpověděl: „Ale můžeš."
„Ale ty pak také."
„Já také. Vtip je v tom, že děláme *dobře*. Oni to jednou pochopí, neboj se."
Šeď budov se proměnila v hnědou, zelenou, trochu tmavší modrou. Oba stále zírali, ona houpala balíčkem v rytmu kývání vlaku.
On řekl: „Měli bychom spát."
Ona přikývla. Položila si balíček na kolena. Opřela se trochu pohodlněji. Hned se ale zase narovnala, zvedla ho a objala ho ještě těsněji.
Celou noc nezamhouřili oči, ani na chvíli, ani jeden z nich. Občas se v šumu vlaku ozval některý z jejich hlasů. Neříkali nic důležitého.

Ráno vlak zastavil na dalším nádraží. Vystoupili. Vzduch byl chladný, nebe žíhané. Nádražní budova vypadala na spadnutí, okna měla zatlučená a zdi oprýskané.
„Tady jsme už byli," řekla ona.
„To je hloupost," řekl on.
„Asi máš pravdu. Jeli jsme celou noc. Sem se asi člověk jen tak nepodívá."
Ozval se třetí hlas: „Jak troufalá slova! Pravdu nelze *mít*. Tu si nepřivlastníte. To pravda má vás. I když třeba lžete nebo lžete sami sobě."
Mezi ně přilezla mnohametrová stonožka. Ve vycházejícím slunci se její exoskelet růžově leskl. Jak hovořila, její kusadla sebou rozčileně cukala.
„Promiňte," řekla ona.
„A ještě mi rozkazovat! Vy jste doopravdy troufalí." Stonožka si dupla několika nohama. Zacvakaly o dláždění.

„Omlouvám se," opravila se ona, tisknouc balíček k sobě, a on do ní rýpl loktem. S úšklebkem shlížel ke stonožce.
„Nesnaž se. Takovým se nezavděčíš."
Přední dva metry těla stonožky se zvedly vysoko nad jeho hlavu a jedna noha na něj ukázala. „Pokrytec! Pln předsudků, ale sám nechce být souzen. Myslíš si, že tam, kam míříš, se vyhneš pohledu jiných?"
„Na tohle nemáme čas," procedil skrz zuby.
„Teď chcete ještě vlastnit čas? To je troufalé. Mohli byste se radši pokusit se s ním domluvit než se ho snažit zkrotit. Takový přístup se mu nelíbí. Mohl by vás pokousat."
„Já pokoušu tebe! Praštil bych tě plácačkou, ty hmyze—"
Z jednoho okna nádražní budovy se uvolnilo prkno. S rachotem dopadlo mezi ně. To byla předtucha příjezdu dalšího vlaku. Rozběhli se k němu ještě předtím, než zcela zabrzdil.
Tentokrát se nedívali z okna. Vyhnuli se tak pohledu stonožky. Ona si položila balíček na kolena. Oba na něj hleděli.
Chvíli po rozjezdu vlaku se zeptala: „Jak dlouho?" A odpověděla si sama: „Už moc dlouho."
„Stojí to za to," řekl trochu zvýšeným hlasem.
„Vyhneme se pohledu jiných? Tam, kam míříme?"
„O to přece vůbec nejde."
„Pokud ztratíme pohled jiných, ztratíme trochu z vlastní formy, ne snad? Nebo můžeme být bez hranic? Kde se svoboda mění na ztracenost?"
„O to vůbec nejde, povídám!" zakřičel. Nedíval se již na balíček a už vůbec ne na ni, místo toho hleděl z okna na hnědé, zelené a modré šmouhy. Ona se pořád soustředila na balíček. Lehce se ho dotkla prsty jako člověk, který hladí toulavého psa, nejistý, jestli bude nadšený, nebo se na něj vrhne.
„Možná je to všechno špatně."
„To snad ne. To mám tak zapotřebí, takový přístup."
„Můžeš se prosím zklidnit?" Zvedla oči k jeho obličeji. On se pořád díval z okna.
„Jsem úplně klidný. To ty tu děláš scény." Ohlédl se k ní, ale to už sklopila pohled zpět k balíčku. On si povzdechl. Ona také. Vlak tiše rachotil. Byl to svým způsobem podobný zvuk.

Vystoupili na další stanici. On se rozhlédl po liduprázdném peronu a řekl: „Možná bychom měli jednou jet někam dál. Nevystoupit hned na první zastávce, víš?“
Ona odpověděla, mačkajíc balíček na prsou: „Ale pak nám třeba něco uteče.“
Krátce se zamračili jeden na druhého. Hned se však otočili za blížícím se tlukotem křídel. Na střechu zchátralé nádražní budovy usedl obrovský bílý havran, větší než dospělý člověk.
„Neuteklo ti nic, co tě potkat mělo,“ zakrákal. „Možná kromě některých věcí, jenže kdyby ti ty nebyly utekly, stejně bys to už nebyla ty, na koho počkaly.“
Než stačila odpovědět ona, řekl on: „To je hloupost. Já jsem já. Ona je ona. A ty jsi ty. S tím nijak nesouvisí, co nás potká.“
„Jak víš,“ zeptal se havran, „že já jsem já? Nebo že ona je ona? Pořád se něco domníváš. To přece není zdravé.“
On se chytil za hlavu. Nyní promluvila ona: „Každá domněnka je založená na pravdě. Co jiného jsme než domněnky v hlavách ostatních?“
„To je moc hezká otázka,“ pokýval havran hlavou. „Znáš na ni odpověď?“
„Už zase to děláš,“ štěkl on, stále svíraje svou hlavu v dlaních. „Přestaň s tím.“
Ona pokračovala v předchozím rozhovoru: „Myslím, že se tomu říká řečnická otázka. Odpověď je jasná, nejsme nic jiného než domněnky v hlavách ostatních. To je to, co po nás zbyde, až tu nebudeme.“
„Nepřipadá ti to smutné?“
Pokrčila rameny. „Takový je život.“
„Tady se právě pleteš. Život takový není. Sama jsi řekla, že to přijde po smrti.“
„To jsem neřekla. Řekla jsem ‚až tu nebudeme‘.“
„Stejná věc. V jednu chvíli přestaneš být někde a jsi zase jinde. Každou vteřinu umíráš a znovu se rodíš.“
„Protiřečíš si,“ ozval se on.
Havran poskočil na střeše. „Nedomníváš se zase něco?“
„Pak se to ale já domnívám taky,“ řekla ona. „Předtím jsi řekl, že naše já je něco definitivního, a teď tvrdíš opak.“

Bílé peří se trochu načechralo. „To jsem neřekl. Možná to řekl někdo jiný. Koneckonců jsem teď nový člověk. A teď zase nový. Jak zábavné!“
On se několikrát praštil pěstí do temene. Ona otevřela ústa, ale neozvala se ani hláska. Místo toho přijel další vlak.
Na rozloučenou jim havran řekl: „Upřímnou soustrast.“
Zamířili do svého kupé, stejného jako ve všech vlacích. Jakmile dosedla, řekla: „Jsem ráda, že jsme o tohle setkání nepřišli.“
„Ale bylo toho dost,“ řekl on. Oba hleděli z okna na krajinu, která se pomalu slévala do barevných šmouh. On se mračil, ona se usmívala.
„Co to vlastně znamená, když je něčeho dost? Je to moc? Nebo přesně tolik, kolik jsme potřebovali? Nebo jsme zakřičeli dost!, když toho bylo ještě málo?“
„Ty přece víš, jak jsem to myslel. Známe se už dlouho.“
„Ne, už dlouho se o tobě domnívám věci. Ale asi tě neznám. Mám co dělat s tím, abych znala sebe.“
„To je dětinské. Zbytečně se tím rozptyluješ.“
„Od čeho vlastně?“
Otevřel ústa, dokonce jimi hýbal, avšak neřekl nic. Ona shlédla k balíčku, jejž si do té doby držela na kolenou. Chytila ho do jedné dlaně a vstala, držíc si ho kousek od těla. Volnou rukou otevřela okénko. Zahodila balíček do hnědé, zelené a modré krajiny. Byla tam i trocha červené. Slunce bylo nízko.
„Co to děláš?“ zvolal on. Také vyskočil na nohy. Vztáhl k ní ruce, avšak nedotkl se jí. „Víš, kolik jsme si kvůli tomu vytrpěli?“
„Nechci si nechávat věc, kvůli které trpím.“
Vlak se otřásl a se skřípěním brzd zastavil. Vzájemně se zachytili, a tak nespadli zpátky do svých sedadel. Nestáli na nádraží. Kolem nich se rozprostírala rovinatá krajina, neporušená domy.
„Tak… jdeme?“ řekl on.
„Tak jdeme,“ přikývla.
Vystoupili do pole. Celou noc šli a s východem slunce dorazili na další nádraží. Čekala na něm spousta lidí.

Báseň pre staré dievky

Elliotté P. Joel

je poetka, maliarka a sochárka.
je šéfredaktorka magazínu Estetično.
pôsobí v literárnom spolku Absencia významu.

Úradný prepis myšlienok na neveru
Odcudzenie Mesiaca, oslobodenie z kruhov.
Bolo to priskoro na prekročenie brehu. Sťahovanie národov na severnú zem
a chýli sa k bezmäsitým nedeliam.
Bábiky zachytené v storočných pavučinách majú
precízne rozrezané karpálne tunely.
Odpi si trochu z piva, čašník si žiada potravu
– hladuje.
Nechcem byť nikdy matkou. Matka zvládne len
prať šaty v menštruačnej krvi 20-ročnej panny,
zavesiť na šnúru cez pole. (Červený je po rusky krásny.)
Zvolám na
korze:
Toto nie je moja konfekčná veľkosť!
Dievčatá z gymnázií odchádzajú
a strácajú svoje dievčenské tváre.
Ulice dotykov a mestských kín sú preč, kučery zapadli prachom a dospelosť znie tak chladne,
ako smrť,
ako deti z červených príbytkov schúlené medzi jablkami, čakajúce na ďalšiu zimu.
Je koniec lásky
na Vrchu sirôt. Ostávaš bez priezviska a bez vena.
Vrásky nahrádzam reznými ranami.

Online magazín Estetično pre mladú experimentálnu literatúru, umenie a filozofiu

je súčasťou

Kultúrneho štrajku

Estetično

umenie. literatúra. filozofia.

Pravidlá ohľadom zasielania príspevkov **tuto.**

svoje príspevky zašlite do 31.12.2024

nasledujúce číslo vychádza 03.01.2025